

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.367/2017/6.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Dr. Tánczos Rita előadó bíró
Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Rózsa Dániel ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: megállapodás érvénytelenségének megállapítása és nem
vagyoni kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.225/2016/10.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
2.M.240/2013/48.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.225/2016/10. számú részitéletének felülvizsgálattal érintett rendelkezését hatályában fenntartja, egyebekben azt nem érinti. Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint és 5400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A részitélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2011. február 28-ától állt kormánytisztviselői jogviszonyban az alperessel a P. Főosztály főosztályvezetőjeként. A munkáltató 2012. augusztus 31-én akként módosította kinevezését, hogy a munkavégzés helyeként a P. Osztályt, munkakörként pedig a pénzügyi referens

munkakört jelölte meg. A felperes a kinevezés módosítását követően kérte a jogviszonya felmentéssel történő megszüntetését, melynek a munkáltató arra hivatkozással nem adott helyt, hogy a felperes e kérelmét a jogszabályban rögzített határidőn túl nyújtotta be.

- [2] Az alperes 2012. október 17-étől 2012. december 19-éig átirányította a felperest a P. Osztály munkahelyről a M. K. ... Osztály munkahelyre pénzügyi ügyintéző munkakör ellátására, mely intézkedését 2012. október 16-án hatályon kívül helyezte. Ezt követően 2012. október 24-étől 2012. december 21-éig a P. Osztály munkahelyről a M. K. ... Osztály munkahelyre irányította át a felperest, az intézkedés azonban a felperes munkakörét nem tartalmazta.
- [3] Az alperes biztonsági vezetője 2012. október 19-én korlátozta a felperes hivatalba történő belépési jogát. Tájékoztatva a portaszolgálatot, hogy a felperes az utolsó munkanapját 2012. október 19-én tölti a törzshivatalnál és ezt követően csak külön engedéllyel és kísérettel léphet be az épületbe. A biztonsági vezető az intézkedéshez mellékelte a felperes arcképes fényképét, amit kihelyeztek a portaszolgálat helyiségében. A főosztályvezetői munkakörből történő átirányítást követően a felperes nem léphetett be irodájába, az ott lévő személyes tárgyait nem vehette magához.
- [4] A peres felek 2013. február 5-én közös megegyezéssel megszüntették a közöttük fennálló kormánytisztviselői jogviszonyt. A megállapodás értelmében az alperes a 2012. szeptember 1-jén kelt kinevezés-módosítást, valamint a 2012. október 24-i hatályú átirányításról szóló okiratot visszavonta, azt érvénytelenítette. Rögzítették, hogy a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya az alperes P. Főosztály munkahelyen főosztályvezető munkakörben kerül megszüntetésre közös megegyezéssel 2013. február 5-ével. A megállapodás alapján az alperes 1.274.760 forint elmaradt jövedelmet, 2.612.675 forint szabadságmegváltást és 19.726 forint cafetéria juttatást és 8.019.274 forint kártérítést fizetett a felperes számára. A megállapodásban a felek kijelentették, hogy a kormányzati szolgálati jogviszonnyal kapcsolatban a megállapodás teljesítése esetén teljes körűen elszámoltak, egymással semmilyen további követelésük nincs. A felek az okiratot aláírásukkal megerősítették és a Ptk. 236. § (4) bekezdésére való utalással lemondtak megtámadási jogukról. A Magyar Államkincstár a megállapodásban kártérítés jogcímén megjelölt összeget jövedelempótló kártérítésként számította a felperesnek, így az különadó alá esett.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [5] A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a 2012. október 16-án kelt átirányítás kormányzati szolgálati jogviszonyban elnevezésű munkáltatói intézkedés rendeltetésellenes, mivel az átirányítás előtt bejelentette lemondását. Az alperes szándéka arra irányult, hogy őt megalázza, a munkahelyről történő távozásra bírja. Mindezekre figyelemmel a

Kttv. 193. § (1) bekezdése alapján kártérítés fizetésére kérte kötelezni az alperest. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a 2013. február 5-én kelt megállapodás érvénytelen, mivel azt kényszer, fenyegetés hatására írta alá. Harmadlagosan 2.000.000 forint nem vagyoni kára megfizetésére kérte kötelezni az alperest a képmásához fűződő jogának és emberi méltóságának megsértése miatt. Az alperes olyan fényképet használt fel a kitiltására, amelyet ő más célra adott át, személyes adatait jogellenesen nyilvánosságra hozta a hozzájárulásában megjelölt korábbi céloktól eltérően. A fénykép kihelyezésének körülményei olyan színben tüntették fel, mintha bűnöző lenne. Kifogásolta továbbá, hogy a munkáltató folyamatosan megalázó helyzetbe hozta képzettségén aluli minősítésével valamint azzal, ahogy az irodájából kizárták és nem juthatott hozzá személyes tárgyaihoz.

- [6] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Előadta, hogy elsődlegesen a megállapodás érvénytelenségével kapcsolatban kell állást foglalnia a bíróságnak, mivel az ezzel kapcsolatos kereseti kérelem elutasítása okafogyottá teszi a további igények vizsgálatát. Előadta, hogy a felek egybehangzó szándéka a jogviszony megszüntetésére irányult és a felperes csupán egyoldalú adójogi tévedését, figyelmetlenségét akarta korrigálni a megállapodás érvénytelenítésével. A felperes nem vagyoni kártérítési igénye vonatkozásában kifejtette, hogy mivel a fényképe kizárólag munkahelyi célokra került felhasználásra, nem lépte túl a fénykép felhasználására adott felhatalmazás körét. Vitatta, hogy megalázta a kormánytisztviselőjét, illetve, hogy sértette személyiségi jogát.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [7] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.240/2013/48. számú ítéletével kötelezte az alperest 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és kötelezte 237.000 forint perköltség megfizetésére. A bíróság elsődlegesen a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó megállapodás érvénytelenségére alapított keresetet vizsgálta, s mivel azt megalapozatlannak találta, azt állapította meg, hogy az elsődleges kereseti kérelemként megjelölt felperesi igény okafogyott. Az elsőfokú bíróság igazoltnak látta, hogy az alperes jogosulatlanul használta fel a felperes képmását, és hozzájárulása nélkül helyezte el a portaszolgálat részére kijelölt helyiségben, így az bárki számára hozzáférhetővé vált. Ez az intézkedés a munkáltató részéről indokolatlan volt, ezen túl megsértette a felperes emberi méltóságát, mivel személyes tárgyait áthelyezésekor nem volt hajlandó kiadni.
- [8] A peres felek fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.225/2016/10. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette, azt nem fellebbezett részében nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta és

kötelezte a felperest 100.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által a kényszerítés, jogellenes fenyegetés körében előadottak a megállapodás érvénytelenségének megállapítására alkalmatlanok voltak.

- [9] A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában is megalapozottnak tartotta a törvényszék az elsőfokú bíróság határozatát. Kifejtette, hogy a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 11. § (1) és (2) bekezdése, valamint 176-183/A. §-ai alapján az alperes a közszolgálati alapnyilvántartásban lévő fényképet jogszerűen nem bocsáthatta volna a biztonsági vezető rendelkezésére, az pedig további jogellenességet eredményezett, hogy a felperes fényképét a portán kifüggesztették. Az alperes a felperes arcképét jogalap nélkül használta fel, amellyel megsértette a képmáshoz való jogát, annak pedig, hogy hányan látták, nem volt jelentősége. Jogosnak találta a felperes azzal kapcsolatos kifogását is, hogy sértette az emberi méltóságát az az alperesi magatartás, hogy korábbi irodáját lezárták, oda nem engedték be, személyes tárgyaihoz nem férhetett hozzá megfelelő indok nélkül. A munkáltató az informatikai hozzáférését korlátozta, a korábbi beosztottja lett a főnöke, akinek a munkavégzéséről jelentési kötelezettsége volt. Bár a munkáltató egyoldalúan módosíthatta a felperes kinevezését, intézkedése nem sérthette volna a kormánytisztviselő emberi méltóságát.
- [10] Megállapította továbbá a törvényszék, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött a felperesnek a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata tárgyában előterjesztett kereseti követeléséről, a felperes attól nem állt el, ezért az elsőfokú bíróságnak el kell bírálnia azt.

A felülvizsgálati kérelem, felülvizsgálati ellenkérelem

- [11] A jogerős részítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria azt a nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező részében helyezze hatályon kívül és a felperes keresetét utasítsa el, illetve szükség esetén e körben a határozatot helyezze hatályon kívül és utasítsa a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, valamint marasztalja a felperest a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségekben.
- [12] Megsértett jogszabályhelyként a Kttv. 11. § (1) és (2) bekezdését, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, 80. § (1) és (2) bekezdését, és a Pp. 3. § (3) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését jelölte meg. Érvelése szerint megalapozatlanul állapította meg mind az első-, mind a másodfokú bíróság, hogy megsértették a felperes képmáshoz fűződő jogát, ugyanis adott esetben nem történt az alapnyilvántartásba jogosulatlan betekintés, jogszerűen használták a fényképét arra,

hogy a hivatal munkatársai tájékozódni tudjanak a vezetők személyéről. A felperes képmása nem a kívülálló számára került nyilvánosságra hozatalra, csupán a munkatársak ismerték meg a munkáltatónak leadott arcképét.

- [13] Vitatta, hogy a felperes emberi méltósága sérült azzal, hogy korábbi irodáját lezárták, oda nem engedték be és személyes tárgyaihoz nem férhetett hozzá. A Kttv. lehetőséget biztosított arra, hogy kinevezését egyoldalúan módosítsák, azt pedig a felperes nem bizonyította, hogy tárgyai a munkáltatónál maradtak, s azt szándékosan nem adták ki számára. A bíróság nem adott arra sem magyarázatot, hogy mindez a magatartás miatt sérti a felperes emberi méltóságát. Hivatkozott továbbá arra, hogy a házirend szerint a felperes személyes tárgyait nem is vihetette volna be a hivatalba.
- [14] A felülvizsgálati érvelés szerint az eljárás bíróságok megalapozatlanul jutottak arra a következtetésre, hogy 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés áll arányban a felperest ért sérelemmel, így az ítélet nemcsak a jogalapjában, hanem összszerszerűségében is megalapozatlan. A kár mértékét a felperes nem bizonyította, nem igazolta, hogy őt olyan kár érte, amely nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható. Az összeg erősen eltúlzott és nem áll összhangban a személyiségi jogsértéssel kapcsolatos ügyekben a bíróság által kialakított gyakorlattal. A bíróság e körben nem tett eleget indokolási kötelezettségének sem.
- [15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős részítéletet hatályában tartsa fenn és marasztalja az alperest a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségekben. Előadta, hogy a felülvizsgálati kérelem nem felel a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglaltaknak, mivel csupán általánosságban hivatkozik egyes megsértettként feltételezett jogszabályhelyekre, ám a felülvizsgálati kérelemből nem derül ki, hogy a feltételezett jogszabálysértések ténylegesen mely jogszabályhelyekbe ütköznek, milyen indok alapján.
- [16] Az elsőfokú bíróság helytállón alkalmazta az adott ügyben az információs önrendelkezési jogról és az információ szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) rendelkezéseit az adatkezelés vonatkozásában. Helytállón jutottak arra a következtetésre, hogy bizonyította, hogy hozzájárulása nélkül a korábbi céloktól eltérően helyezték el képmását a portaszolgálaton, ami bárki számára hozzáférhetővé vált. Megalapozatlanul állította az alperes azt is, hogy mindez a vezetők megismerésének célját szolgálta, mivel rajta kívül más vezető képe nem került felhasználásra, s mindez az alperes honlapján sem szerepelt. Tanúvallomással igazolt, hogy az alperes nem adta ki a felperes személyes tárgyait, informatikai hozzáférést korlátozták, sértve ezzel emberi méltóságát. Az eljárás bíróságok a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak megfelelő döntést hoztak a nem vagyoni kártérítés mértéke vonatkozásában is.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [17] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében vitatta, hogy megsértette a felperes képmáshoz fűződő jogát, mivel a fényképet jogszerű célra használták fel.
- [19] A Kttv. 11. §-a a közigazgatási szerv kötelezettségévé teszi, hogy tartsa tiszteletben a kormánytisztviselő személyiségi jogait, amelyek e § (2) bekezdése szerint abban az esetben korlátozhatók, ha a korlátozás a közszolgálat rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. E korlátozás módjáról és feltételeiről, tartalmáról a közszolgálati tisztviselőt előzetesen tájékoztatni kell. A korlátozás körében a jogszabály részletesen meghatározza azt, hogy a közigazgatási szerv miként kezelheti a közszolgálati tisztviselő adatait.
- [20] A Kttv. 2. számú melléklete tartalmazza a közszolgálati alapnyilvántartás adatkörét. Ehhez tartozik az 1/A/10. pont szerint a kormánytisztviselő fényképe is.
- [21] A Kttv. 180. §-a felsorolja azt, hogy az alapnyilvántartásba - melynek részét képezi a kormánytisztviselő fényképe is - az eljárásban indokolt mértékig ki jogosult betekinteni, illetőleg abból adatokat átvenni. Nem tartozik e körbe sem a munkáltató biztonsági vezetője, sem a portaszolgálat munkatársai. Ennek megfelelően a munkáltató a felperes személyiségi jogát megsértve jogosulatlanul használta fel a fényképét, s emberi méltóságát sértve helyezte el azt a portaszolgálaton, amely cselekmény egyben alkalmas volt arra is, hogy sértse a felperes jóhírnevét.
- [22] Kellő alap nélkül állította a felülvizsgálati kérelem azt, hogy a bíróságok álláspontja szerint a felperes emberi méltósága azzal sérült, hogy kinevezését egyoldalúan módosították. Az eljárt bíróságok nem e cselekményt tekintették jogszabályba ütközőnek, hanem azt, hogy a kinevezés egyoldalú módosítását követően nem biztosította számára azt, hogy személyes tárgyaihoz hozzáférjen. Az alperes ezen állítást sem az eljárás során, de még a felülvizsgálati kérelemben sem cáfolta, a felperes pedig mindezt ... tanú vallomásával támasztotta alá (33. sorszámú jegyzőkönyv).
- [23] Helytállónan hivatkozott a törvényszék ítéletében arra, hogy az Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. A Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti többek között az emberi méltóság megsértése is. Az Alkotmánybíróság 64/1991.(XII.17.) AB határozatában kifejtette, hogy az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva - a klasszikus megfogalmazás szerint - az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltóság az emberi léttel eleve együtt járó minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, s ezért minden emberre nézve egyenlő.
- [24] Az alperes azon magatartásával, hogy megfelelő indok nélkül nem biztosította a felperes számára azt, hogy hozzáférjen saját

személyes tárgyaihoz, melyekhez azok anyagi értékén túl érzelmileg is kötődött, alkalmas volt arra, hogy sértse a felperes emberi méltóságát.

- [25] A munkáltató kifogásolta a felperes számára megállapított nem vagyoni kártérítés mértékét is. Az alperes szerint az eljáró bíróságok a Pp. szabályait megsértve mérlegelték e körben a rendelkezésükre álló bizonyítékokat, illetve a felperes nem igazolta kára mértékét.
- [26] A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vitatható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat azok egybevetése során nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényes logikai ellentmondást tartalmaz (BH1995.193., BH1999.44.).
- [27] Az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI.1.) AB határozatában kifejtette, hogy a kár nagysága, de maga a személyi kár bekövetkezte is becslésen alapul, amelynek objektív mércéje nincs, s melyet éppen ezért a jogi szabályozásban alkotmányosan nem lehet a következményekhez igazítani. Ebben egyedül a bíróságok józanságának, nemleges elkötelezettségének és mértéktartásának lehet meghatározó szerepe.
- [28] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási fogyatékokokban nem szenved, s nem merült fel olyan bizonyíték, amelyet az eljáró bíróságok döntésük meghozatala során nem értékeltek. A bíróságok mérlegelésében a fent kifejtettek szerint logikai ellentmondás nem volt kimutatható, ezért a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését sem.
- [29] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [30] A munkáltató a felperes személyiségi jogát megsértve jogosulatlanul használta fel a fényképét, s emberi méltóságát sértve helyezte el azt a portaszolgálaton, amely cselekmény egyben alkalmas volt arra is, hogy sértse a felperes jóhírnevét. Az alperes azon magatartásával, hogy megfelelő indok nélkül nem biztosította a felperes számára azt, hogy hozzáférjen saját személyes tárgyaihoz, melyekhez azok anyagi értékén túl érzelmileg is kötődött, alkalmas volt arra, hogy sértse a felperes emberi méltóságát.

Záró rész

- [31] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére, az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a 2018. január 24-én tartott tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. január 24.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tanczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírószági tisztviselő